

Handicaprådets årsberetning 2018

17. december 2018

Forord

Der er blev valgt nyt handicapråd med virke fra 2018 til 2022. Det nye råd er blevet orienteret om vedtægter og formålet med et kommunalt handicapråd.

Rådet har afholdt en række planlagte temadrøftelser og har deltaget aktivt på konferencer og workshops med det mål at fremføre og sætte fokus på handicappede borgeres vilkår bredt set.

I handicaprådets årsberetning kan du i kort form læse om de væsentligste aktiviteter, herunder deltagelse i diverse følgegrupper.

Handicaprådet er af den opfattelse, at den rådgivning og vejledning, som handicaprådet har givet kommunalbestyrelsen er faglig relevant og velbegrunnet. Handicaprådet har i årsberetningen en række anbefalinger for de kommende års arbejde for at fremme kontinuiteten og fastholde politisk fokus på handicappede borgeres vilkår i Norddjurs Kommune og i Danmark generelt.

Arbejdsform

De ordinære møder i handicaprådet afholdes som udgangspunkt i rådssalen på Rådhuset i Grenaa. Det har været et ønske i handicaprådet at afholde flere møder decentralt med det mål at blive grundigt orienteret om de institutioner og bosteder, som handicaprådet i årets løb skal rådgive kommunalbestyrelsen om. Handicaprådet har i 2018 aflagt besøg på Djurslandsskolen, Banesvinget i Auning og besøgt Vivild Idrætscenter i forbindelse med overrækkelse af årets handicappris.

Handicaprådet vil i 2019 forsøge at aflægge besøg de steder, som har modtaget midler fra rådets tilgængelighedspulje.

Såvel som i 2017 har vægtningen i handicaprådets arbejde ændret sig, således at temadrøftelser og årsrapporter har fået større bevågenhed end tidligere. Målet er at påvirke processer over længere tid og flytte holdninger hos politikerne.

Medlemmer af handicaprådet har deltaget i følge-, styre- og arbejdsgrupper i årets løb, ligesom enkeltmedlemmer har deltaget i centrale konferencer og årsmøder.

Temadrøftelser

Handicaprådet har i 2018 haft fokus på:

- Djurslandsskolen
- Tilgængelighed

Djurslandsskolen

Handicaprådet besøgte i 2018 Djurslandsskolen. Her fik handicaprådet en grundig og god orientering om skolens afdelinger og målgrupper. Der blev tillige orienteret om OCN-programmer i udskoling, som er et værktøj til beskrivelse af elevernes færdigheder og kompetencer. Handicaprådet fik et godt indblik i betydningen af det velstrukturerede arbejde, der praktiseres på Djurslandsskolen.

Tilgængelighed

Handicaprådet satte i 2018 fokus på tilgængelighed bredt set. Temadrøftelsen indledtes med besøg af en konsulent fra God Adgang. Handicaprådet fik et godt indblik i hele konceptet omkring God Adgang og fik grundig orientering om de sammenhænge, hvor God Adgang indgår med praktiske og konkrete eksempler på deres virke.

Deres tilbud til kommuner og virksomheder skønnes attraktive, og der hersker ingen tvivl om, at også Norddjurs Kommune kunne profitere af et samarbejde med God Adgang. God Adgangs rådgivning og vejledning om tilgængelighed i såvel bygninger som øvrige anlæg skønnes at kunne fungere forebyggende og være til gavn for brugere med fysiske handicaps, som har problemer med komme ud og ind af diverse bygninger og anlæg. Det er rådets opfattelse, at Norddjurs Kommune burde overveje et nærmere samarbejde med God Adgang, enten som et abonnement eller i enkeltprojekter.

Tilgængelighed er også i år et tema, som fylder meget i handicaprådets bevidsthed.

Tilgængelighedspuljen, som hvert år uddeles, er et bevis på, at handicaprådet mener det alvorligt, at der skal arbejdes intenst for, at der uanset handicap er lige adgang og muligheder for alle borgere i Danmark til såvel bygninger som andre fysiske anlæg.

Vi ønsker derfor fremadrettet, at øget tilgængelighed bør indgå i ethvert nyt anlægsarbejde. Handicaprådet anbefaler, at brugergrupper fra handicapområdet indgår i styre- og følgegruppe i kommunale anlægsprojekter.

Udviklingstendenser på udvalgte områder set over en årrække

Handicaprådet følger udviklingen på flere konkrete områder tæt. Statistisk materiale er en vigtig brik i forståelse af områderne, og hvordan der fagligt, metodisk og strategisk arbejdes i praksis i kommunen med disse områder.

Som eksempel på dette kan nævnes, at handicaprådets behandler årsrapporter vedrørende magtanvendelse og utilsigtede hændelser.

Handicaprådet ser med bekymring på tal, der indikerer, at færre og færre med handicaps opnår at få en uddannelse og/eller et arbejde. Antallet af unge, som har behov for et STU forløb er stadig stort, og handicaprådet har fokus på, hvor de unge går hen efter STU forløb. Denne udvikling følger handicaprådet på tæt hold. Inklusion i folkeskolen og hele specialundervisningsområdet følges også på tæt hold. Der ses med bekymring på de store besparelser, der er besluttet på specialundervisningsområdet og specialklasseområdet. Det kan let medføre, at individuelle behov hos de unge skolesøgende elever ikke i tilstrækkelig grad kan tilgodeses. Uddannelsesmæssigt ses dette som en ulempe, da Norddjurs Kommune stadig har et stort antal unge, som ikke gennemfører en ungdomsuddannelse.

Sager fra Norddjurs Kommune, der lander i Ankestyrelsen, er et andet problemfelt, som fylder. Spørgsmålene er mange, hvorfor sager ankes? Får kommunen eller brugerne medhold? Hvordan arbejdes der forebyggende med at undgå ankesager?

Høringsvar til rapporter fra det eksterne sociale tilsyn

Alle tilsynsrapporter fra plejehjem og sociale bosteder behandles på rådets møder året igennem. Det er grundige rapporter, der udarbejdes, og rapporterne giver et godt indtryk af institutionernes måde at arbejde på. Ved problemstillinger udarbejder institutionerne en handleplan med det mål at forbedre kvaliteten til gavn for brugerne.

Mange institutioner må forbedre deres dokumentation i det pædagogiske arbejde, og der ses nogle steder problemer med medicinbehandlingen.

Derudover ses, at tilsynet gør opmærksom på, at institutionernes økonomi er uigennemskuelig, hvilket kan give problemer, når institutionspladser besættes af borgere fra andre kommuner.

Det generelle billede er, at der overalt arbejdes ihærdigt for at give det bedst mulige tilbud til borgerne.

Pårørendepolitik

Norddjurs Kommune besluttede i 2017, at der skulle udarbejdes en pårørendepolitik, som skulle omfatte ældre-, psykiatri- og handicapområdet.

I 2018 er processen med temadage, inddragelse af medarbejdere, ledere, borgere og pårørende og opsamling med det politiske niveau gennemført.

Her ved afslutningen af 2018 er det forberedende arbejde afsluttet, og en færdig pårørendepolitik skal nu til høring, hvorefter en godkendelse kan ske.

Processen har været inddragende, og det har været målet, at alle synspunkter skulle tilgå styregruppen til projektet. Handicaprådet er repræsenteret i styregruppen.

Det er handicaprådets opfattelse, at processen har været god og vil kunne give et godt afsæt for en endelig beslutning om en pårørendepolitik.

Det spændende er derefter, hvordan politikken omsættes i praksis. Såvel brugergrupper på institutionerne som pårørende giver udtryk for, at de fremadrettet ønsker en formel dannelse af en form for pårørenderåd/brugerråd.

Budget 2019

Norddjurs Kommunes økonomiske situation har fyldt meget i handicaprådets arbejde i årets løb.

Det er handicaprådets opfattelse, at de foreslåede besparelser i alt for udstrakt grad vil ramme kommunens svage borgere. Besparelserne på skoleområdet vil ramme specialundervisningen og specialklasserne mest. Voksen- og plejeudvalgets andel af det samlede besparelseskatalog er voldsom. Handicaprådet valgte derfor at sætte fokus på voksen-handicapområdet, som rammes særligt hårdt.

Indledningsvis skal det nævnes, at voksen-handicapområdet er særligt presset i disse år. Regeringens besparelser på velfærdsområdet med procentnedskæringer hvert år har store konsekvenser for området. Især da regeringen ikke tilgodeser voksen-handicapområdet i omprioriteringsbeløbene. Ældre, børn, sundhed og

psykiatri tilgodeses med mange millioner i puljebeløb, men handicapområdet er ikke nævnt som et velfærdsområde med særlige problemer.

Regionerne og KKR gennemfører med kommunernes accept rammebesparelser på det specialiserede socialområde, hvilket også rammer voksen-handicapområdet. Når kommunen herudover må skære ned på serviceniveauet, medfører det en samlet stor udfordring for området.

Ledsagelse til ferie for udviklingshæmmede har nu et niveau, der er på kant med lovgivningen, ligesom normeringen på bosteder nu har et niveau, der giver bostederne en meget stor udfordring i hverdagen. Sygefraværet og personalegennemstrømningen er i forvejen på et højt niveau, hvilket er uheldigt, da struktur, forudsigelighed og tryk er nøgleord for et godt bosted.

Sundhedsperspektivet for borgerne ligger handicapområdet meget på sinde, så handicapområdet ønsker at give udtryk for, at kommunen bør sikre, at alle borgere uanset handicap får tilbud på motions- og kulturområdet på lige fod med andre borgere.

De vedtagne besparelser vil medføre et lavere serviceniveau på flere områder, og handicapområdet forudser, at der skal ske ændringer i talrige kvalitetsstandarder og individuelle indsatsplaner.

Dialogmøder med de politiske udvalg.

Handicaprådet har hvert år mindst et dialogmøde med alle politiske fagudvalg i kommunen undtagen økonomiudvalget.

Det er en vigtig brik i rådets virke. På dialogmøderne drøftes alle de temaer, som handicaprådet ønsker på dagsordenen. Det er positivt, at der på denne måde lyttes til de historier, som repræsentanter fra handicaporganisationerne præsenterer. Politikernes baggrundsviden bliver på denne måde mere nuanceret, før de træffer beslutninger i rådssalen.

Handicaprådet har drøftet, at det kunne være ønskeligt, at der også indføres dialogmøder med økonomiudvalget og den øverste kommunale ledelse, herunder borgmester og kommunaldirektør. Særligt aktuelt er dette, da der lige nu træffes vigtige beslutninger om gennemførelse af besparelser.

Inddragelse som part

Handicaprådet har tidligere fremført, at det vil være et løft for arbejdet for de svageste borgergrupper, at handicaprådets medlemmer inddrages som direkte part i store projekter fra start. Dette mål tilgodeses i tilfredsstillende grad.

Det kan nævnes, at repræsentanter for handicaprådet har deltaget i følgende projekter, udvalg og råd:

- Tilgængelighedsudvalg for letbanen centralt
- Djurs Mobilitetsstrategi
- Udvikling af Grenaa Midt
- Følgegruppe for projekt vedr. motion og idrætsaktiviteter for voksne handicappede
- Styregruppe for udvikling af pårørendepolitik
- Medlemskab i Det kommunale kollektive trafikråd
- Medlemskab i Det kommunale beskæftigelsesråd, NBR
- Medlem i nyt tilgængelighedsudvalg for letbanen på Djursland og Odderbanen

Rådets repræsentant i NBR deltager i drøftelser på beskæftigelsesområdet, hvor NBR rådgiver erhvervs- og arbejdsmarkedsudvalget. NBR har i foråret været inviteret til orientering og drøftelse om tiltag til imødegåelse af budgetoverskridelserne på området. NBR har ligeledes bidraget til beskæftigelsesplan 2019 og i den forbindelse medvirket til at få indsatsen for at få personer med handicap i job sat på dagsordenen.

I det kollektive trafikråd er drøftet de store besparelser, som Region Midt har besluttet og som rammer busruter på Djursland særlig hårdt. Der er udarbejdet et høringssvar til det miljø- og teknikudvalget. Uddannelsesinstitutionerne i Grenaa rammes hårdt og konsekvenserne er uoverskuelige.

Inddragelsen tilgodeses i stor grad de synspunkter og de hensyn, som er relevant for den målgruppe, handicaprådet repræsenterer.

Handicapprisen 2018

Mange har fortjent et skulderklap for den store indsats, som de yder til gavn for målgruppen.

Prisen gik i år til Vivild Håndbold Starz. Prisoverrækkelsen har været beskrevet på kommunens hjemmeside. Her skal blot nævnes, at der i Vivild gøres et kæmpe arbejde for, at udviklingshæmmede får motion og dyrker idræt sammen med andre i et fællesskab, som er unikt.

Tillykke.

Der var kun få indstillede i år. Det er en negativ udvikling, og det overvejes, om presseomtalen skal være mere udførlig næste år.

Det drøftes endvidere med repræsentanter fra kultur- og fritidsrådet og frivilligrådet, om der skal laves om på måden at uddele kommunale priser på. Man drøfter muligheden for at afholde et lidt større event, hvor flere priser uddeles ved et fælles arrangement.

Tilgængelighedspuljen

De mange ansøgninger til puljen dokumenterer, at der er stort behov for at forbedre tilgængeligheden i Norddjurs Kommune, såvel tilgængelighed til naturen som til offentlige- og private bygninger. Ikke alle ansøgninger kan tilgodeses, og det har været nødvendigt at pointere. Tilgængelighedspuljens størrelse medfører, at de tilgodesete projekter kun kan få et tilskud til en større anlægsudgift. Der er derfor tale om hjælp til selvhjælp.

En opfølgning på projekterne viser, at næsten alle projekter gennemføres med stor egenfinansiering. Handicaptolletter, teleslynger og niveaufri adgangsforhold til forsamlingshuse dækker hovedparten af ansøgninger. Det anbefales, at puljen også budgetlægges fremover.

Handicaprådet ønsker en tilbagemelding fra alle tilgodesete projekter, om de tildelte midler anvendes, og der er ønske om at bese nogle af de største projekter.

Samarbejde med ældrerådet

Som beskrevet sidste år ønskes et nærmere samarbejde med ældrerådet. Der har derfor været afholdt møde med formand og næstformand i ældrerådet.

Der er enighed om, at afholde fælles temadrøftelser og gensidig orientering om høringssvar.

I 2018 var vi fælles om temadrøftelsen med God Adgang.

Temaer i nærmeste fremtid

På handicaprådets stop-op-dag i maj 2018 forsøgte handicaprådet, at prioritere indsatsområderne fremover. Der er mange ønsker, og ikke alt kan tilgodeses i 2019.

Her skal blot nævnes, hvilke områder, der prioriteres højt:

- Orientering om KLAPjob, herunder job, beskæftigelse og uddannelse
- Voksen-handicappedes fritidstilbud og motion
- Sociale relationer, ensomhed og fællesskab
- Besøg på kommunale institutioner
- Værgemål
- Besøg af borgerrådgiver
- Dialog med borgmester og kommunaldirektør
- Handlinger, der omsætter kvalitetsstandarder
- Fokus på FN's handicapkonvention, og hvordan danskernes holdning til handicappede kan ændres i en positiv retning
- Handleplan for pårørendepolitikken
- Implementering af handicappolitikken.

Afrunding

Det nye handicapråd er således kommet godt i gang med dets opgaver, og der arbejdes intenst på at rådgive kommunalbestyrelsen så konkret og kvalitativt godt som muligt.

De store besparelser kræver stor opmærksomhed i 2019, og handicaprådet vil følge udmøntningen af besparelserne tæt.

Det anbefales, at:

- brugergrupper inddrages i udviklingsprojekter så tidligt, som muligt.
- pårørende og frivilliges indsats understøttes i udmøntningen af pårørendepolitikken.
- rammebesparelserne på det specialiserede socialområde holdes i ro.
- der snarest muligt tilbageføres midler til voksen-handicapområdet.
- handicappede sikres motion og et sundt liv på bostederne.
- kommunen overvejer et samarbejde med God Adgang.

Vores mål er at bidrage til, at borgere med handicap har et godt liv i Norddjurs Kommune, og at målgruppen har mulighed for at deltage aktivt i det sociale liv og tilbydes kultur- og idrætsaktiviteter på lige fod med andre borgere.

Det er positivt, at handicaprådet og dets virke nu er beskrevet grundigt på kommunens hjemmeside.

Handicaprådet giver udtryk for, at der i forvaltningerne er stor velvilje til at informere rådets medlemmer med baggrundsmateriale, statistikker mm.

Handicaprådet takker for et godt og udbytterig samarbejde i 2018.

På handicaprådets rådets vegne

Peter Hjulmand Nielsen

Formand